REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nacht., Nnr. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 44 Brașov, Duminecă 24 Februarie (8 Martie 1908.

Deocamdată bat apa în piuă.

Toate ziarele unguresți discută schimbarea la față a vestitului curuț Barabas Bela și fac contemplările și observările lor asupra drumului pe care acest politician l'a făcut în așa scurt timp din Arad, cuibul celor treisprezece martiri, până la Viena.

Până acum Barabas era cel mai mare intransigent în ce privește programul dela 1848, kossuthist. „Jos“ cu cei ce stau pe baza dela 67, era deviza lui. Acum de când a umblat pe la Viena, urcând scările palatului și luând parte la prânzurile împărătești, ca membru și președinte al delegației ungare, i-s'a lărgit cercul de vedere într'atât, încât vede deja în politica dela 1848, o piedecă pentru întărirea economică a Ungariei. — Numai acolo, la Viena, i s'au deschis ochii lui Barabas, cât de mare și puternică este desvoltarea economică a Austriei, și cât de săracă e Ungaria pe lângă ea, și astfel a prins rădăcină în creerii lui părerea, că pe câtă vreme cei din Ungaria vor judeca din punctul de vedere de drept public cestiunile economice, ei vor fi și vor rămânea impotenți. Aceste le-a comunicat Barabas în coloarele camerei mai multor deputați unguri, drept convingerea sa, și a stârnit astfel discuțiunea de față.

N'ași fi crezut — scrie Hollo în foaia sa — că va trebui vreodată să lămurim pe Barabas despre aceea, că lupta de drept public am purtat'o și o purtăm în primul rând tocmai pentru interesele economice ale națiunei.

Hollo poate să aibă dreptate întru cât privește intențiunile finale ale combatanților pentru dreptul public. Dar apoi trebue să dea dreptate și Croaților, cari luptă pentru dreptul de limbă al lor că o fac fiindcă dela aceasta atârnă nu numai existența sa ca națiune ci și interesele lor economice.

Cu toate acestea Hollo cu ai săi s'au năpustit din nou asupra Croaților fiindcă au reluat firul apărărei dreptului lor de limbă. In ședința de eri a camerei, atât în cea publică cât și în cea secretă, s'a învârtit discuțiunea iarăși în jurul cestiunei, dacă și în ce măsură au drept Croații a se folosi de limba lor în parlament? — Polonyi a atacat în ședința publică măsura luată mai nainte de cameră ca să se aducă tălmaci și să se dea voie Croaților a vorbi în limba lor, iar vorbirile să fie întroduse în ziarul camerei. Președintele Justh a declarat, că de tălmaci are lipsă spre a controla vorbirile croate și că aceste vorbiri după lege sunt admise. Ugron a pledat pentru susținerea statului quo și ca să se respingă propunerea lui Polonyi, că deciziunea din sesiunea tracută a camerei să fie supusă unei nouă deliberațiuni și hotărâri.

Nemulțumiți cu respingerea propunerei lui Polonyi din partea majorității, soții săi disidenți au cerut o ședință secretă pentru ca să se discute două lucruri: că regulamentul camerei nu se practică uniform de presidenți și că e timpul suprem ca, lăsându-se la o parte proiectul de revizuire a lui Nagy, să se i-a în discuțiune proiectul de revizuire ce l'au pregătit la timp comitetul executiv al coaliției în contra proiectului prezentat de contele Tisza. A învins firește și în ședința secretă părerea majorității, apărată de Ugron, care nu vede nici o deosebire în practicarea regulamentului din partea presidenților, și nu vrea să renunțe la proiectul lui Nagy Emil. A vorbit pe la sfârșit și contele Andrassy, a desavuat pe Farkashazi și pe ceilalți cari au cerut ședința secretă și a declarat, că dânsul nu vrea să între în cursa ce i se pune și nu vrea să lucreze în favorul obstrucției.

Disidenții bat așadară deocamdată apa în piuă.

Programul activității dietei. In ședința clubului independist ministrul Wekerle a declarat că după votarea budgetului se vor lua în desbatere proiectele reformei dărilor. La începutul anului 1909 va urma *desbaterea reformei electorale, iar alegerile nouă se vor face în primăvara sau în toamna anului 1910 sau.... la vara cailor.*

Audiența contelui Tisza. Alaltăeri a fost primit în audiență de Maj. Sa contele Stefan Tisza. »Neues Wiener Tageblatt« publică o convorbire cu Tisza. Acesta desminte, că audiența lui la împărat ar fi avut vre-un caracter politic.

Situația în Croația. Deputații croați, Banul Paul Rauch și vicebanul Czankovics au sosit Joi la Budapesta, unde au format obiectul de discuție în culoarele camerei deputaților. Unii dintre deputații croați au declarat între altele, că au convingerea că dieta croată va fi amânată imediat după convocarea ei.

Grecii sar în ajutor lui Apponyi! La congresul alianței scientifice universale (»Alliance Scientifique Universelle«) ținut la 27 Febr. n. c. în *Atena*, la propunerea Ungurului Lud. Toth, secretar de senat al Tablei reg. și membru al Academiei spaniole, a ales pe groful *Apponyi unanim președinte de onoare* și a enunțat, că congresul în numele său, ca și *în numele întregei națiuni grecești consideră de-o cinste de a putea numi pe groful maghiar președinte de onoare al său.*

Această distincțiune i-au făcut'o Grecii lui Apponyi, ca să-i de-a chipu satisfacție pentru atacurile »nemeritate« ale lui Björnson.

Cine ar fi crezut că tocmai din clasica patrie a lui Alcibiade și Lycurg îi va veni ajutor grofului maghiar șovinist.

Și-au dat așadar mâna cei mai încarnați șoviniști ai veacului, în care trăim: șoviniștii maghiari ai lui Apponyi cu șoviniștii »palicari« din Atena!

Mai poate fi scăpare pentru Români și românism?

»Războiul național slav«. Cu prilejul a 30-a aniversări a păcei dela San-Stefano »*Novoie Vremia*« publică un articol, care se încheie cu următoarele cuvinte caracteristice:

»In umilirea ce ne-a impus-o soarta în războiul contra Japoniei, putem să ne a ducem aminte cu fruntea senină și cu suflet curajos de războiul din 1877, ca de un *războiu național slav.* Avem dreptul să nădăjduim renașterea noastră, în puterea noastră și în dragostea frățească a popoarelor slave liberate. Orice furtuni s'ar deslănțui în jurul nostru, știm că nu suntem singuri; că vița slavă crește, că crucea cu inscripția: »In semnul acesta vei birui« și pe care au văzut-o războinicii lui Constantin, pentru noi Rușii și pentru neamul slav strălucește în înălțimile cerului și poartă inscripția: »In unirea slavă stă puterea«.

Din dieta ungară.

In ședința de alaltăieri a dietei, a luat cuvântul, precum știm, și deputatul *Buza* Barna, care între altele a acuzat pe fostul ministru de justiție, că el a adus pe Croați în cameră și că deputații Supillo și Dr. V. Lucaciu sunt dușmani ai patriei.

Deputatul *Lucaciu* s'a simțit dator a răspunde în aceiași ședință deputatului Buza, zicând între altele:

»Dl deputat a voit să ne prezinte, pe mine și pe colegul Supilo, aici în cameră, va să zică înaintea lumii întregi, cași când noi am agita în spirit antipatriotic, împotriva patriotismului maghiar, împotriva statului ungar, împotriva fraternității între maghiari și croați sau între maghiarime și naționalități. Domnilor deputați, omul poate să se obișnuiască în viața sa la multe lucruri; sunt însă lucruri, la cari nu se poate obișnui. Așa îmi aduc aminte că în timpul îndelungat, când ani de zile am suferit amarurile închisorilor, pentru că am luptat pentru libertățile popoarelor, repet, în acest timp m'am obișnuit la multe, dar la un singur lucru nu m'am putut obișnui; să nu simt, cum inima mea iubitoare de libertate, sângera de durere, când dimineața și seara descuiau sau închideau ușa închisorii mele. (Neliniște). Tot așa nu m'am putut obișnui în camera deputaților, că atunci când uzez de drepturile mele înscrise in lege, atunci când țin un discurs, aici, în cameră, să fiu timbrat de dușman al statului și al patriei, numai și numai fiindcă eu vreau să-mi servesc patria conform convingerilor mele politice. (Zgomot).

»Protestez solemn împotriva acestei insinuații a d-lui deputat Buza Barna. Dacă într'adevăr există în țara și în camera aceasta spirit-antinațional, dacă există tendințe contrare statului și națiunii, atunci tendința aceasta nu poate să fie decât cea care se împotrivește drepturilor și respectului pentru legi. (Aprobări vii în centru). Aceste tendințe trebuie stârpite din Ungaria, pentrucă cei cari sunt aderenții ei sunt dușmanii națiunii ungare, ai cărei membri egali îndreptățiți suntem cu toții. Nu sunt, prin urmare, eu dușmanul națiunei ungare, ci e spiritul și șovinismul pe care îl reprezintă dl Buza Barna (zgomot îndelungat)«.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Om milostiv.

Schiță de Em. Gârleanu.

— Ei, acù i-acù, neică! zise el.

Iar nașu-său îi răspunse fără înconjur:

— Ascultă-mă ce-ți spui eu: nu fi papă-lapte; du-te la conul Mitică Limbădulce, că altminteri mergi la pușcărie cu mânile în buzunar... Du-te la el; ți-o face el ce ți o face, și-i scăpa. Dă, îi avocat mare, îi om cu trecere, și-i d'ai noștri din popor.

Și iată-l acum pe Ghiță Pașalău mergând la deputatul și avocatul Mitică Limbădulce, care are casa în strada *Iustiției* Nr. 5 și care primește între 6 și 7 seara, chiar Dumineca și sărbătorile.

Dimineața fusese o zi frumoasă, — soare și cald, adevărată zi de început de primăvară; e pe la mijlocul lui Martie. Ghiță Pașalău și-a făcut ghetele, și-a înfășurat gâtul cu o legătură roșie, și-a luat pardesiul și pălăria cea tare. Dar iată, când nici nu se aștepta, — că de atâtea gânduri n'avusese vreme să se mai uite spre cer — se trezește, pe drum, că începe să bureze. Dracul s'o ia de ploaie! Poftim! asta-i trebuia?... I-se strica lustrula ghete și i-se muia pălăria. Până la avocat mai avea doar o bucată bună. De abea e în strada Mitriade, și până în acea a Iustiției mai avea de străbătut două: aceea a lui Gambetta și-a lui Popa-Prescură... Iuțește pasul. Ploaia se 'ntețește și după câte-va clipe, Pașalău aude cu groază cum îi lipăie picioarele în apa strânsă repede prin adânciturile lăsate de tăbliile sfărâmate ale trotuarului.

A ajuns. O casă la stradă, cu o poartă mare, de fier. Inainte de-a întra în curte, Pașalău se oprește, privește 'n toate părțile dacă nu-i văzut, apoi ridică, repede, picioarele pe rând, le șterge cu cele două colțuri ale pardesiului, și, încet-încet, suie scările, gâfâind, ca și când ar fi călcat poștii. Bate mai întâiă în geam; dar în sala luminată strălucitor, nu răsare nimeni Atunci își aduce aminte de sonerie; se uită, caută. A găsit'o, e la îndemână, in stânga, lângă ușorul ușii, dedesubtul unei tăblițe, pe care, lui Pașalău, i-se pare că scrie »curaj!«.

Și, într'adevăr, ridică mâna, întinde degetul arătător, — de-abia atinge bumburuzul alb, și-și trage degetul ca și când s'ar fi fript: soneria sbârnăise deodată scurt, ascuțit, ca și când omul călcase o dihanie pe coadă.

Ușa dinăuntru dela sală se deschise, apoi cheia se 'nvârti și 'n broasca ușii cesteilalte, și un fecior, în livrea, se plecă puțin, ca și când i-ar fi fost frică să nu i-se umezească frizura de aerul jilav de afară:

— Poftiți, domnule!

Pașalău nici nu apucă să pășească bine pragul, și feciorul îl și descheia la palton, în aceeași vreme în care îi și smulgea pălăria din cap; apoi, întorcându-l în loc, pe călcâie, ca pe-o păpușă, îl desbracă lăsându-l în redingotă.

Pe urmă feciorul se înclină, iar mai adânc:

— Mă rog, poftiți!

Și-l i-a de mijloc, îl trece printr'un antreu lustruit așa de tare, că Pașalău lunecă de două ori, pe spate; apoi îl aruncă într'un salon, Pașalău rămâne buimac, în mijlocul odăii, îmbrăcată toată în albastru, cu oglinzi mari, drepte, de sus până jos, cu două policandre atârnate de tavan, — o lumină orbitoare. In oglinda din față, omul se vede bine, deși la 'nceput nu-i vine să creadă că e el. Pentru întâiași dată se privește întreg, și atât de bine, atât de amănunțit. Nici-odată nu se văzuse atât de subțire, că par'că redingota măslinie — el o crezuse neagră cum e cărbunele — îi ține oasele strânse la un loc, să nu i-se risipească pe jos. Și nasul lung i-se scoboară așa de adus înăuntru, de vârf spre gură, ca un clește ce-ar fi vrut să-i smulgă ceva, — cuvintele care acum simțea el bine că n'o să-i vie pe limbă. Ochii șterși; cărunt; sgribulit... Tare-a 'nbătrânit... I-se pare că-i la un vrăjitor. Atâta sclipire, de sus de pe pereți, de jos, îi face rău, îl amețește. Pașalău se uită prin prejur; chiar lângă el e un jilț; îndoaie încet genunchii și se lasă, ușor, pe marginea scaunului. Deodată în trei oglinzi, alți trei oameni, se lăsară odată cu dânsul, ca niște umbre, ce-i urmăreau mișcările. Pașalău răsuflă adânc... Cine-l pusese să vie la un avocat așa de mare! Par' că-i încolțise în minte un gând: s'o șteargă frumușel. Dar ușa se deschise din nou, și-un alt fecior — ăsta îmbrăcat în negru — răsare în prag.

— Dumneavoastră vroiți să vorbiți cu domnul avocat?

Pașalău se gândi, că doar la asta venise; înghiți mai mult decât răspunse:

— Hîhî!

Deputatul *Brediceanu* a luat, precum am anunţat, în aceiaşi şedinţă cuvântul şi a combătut unele declaraţiuni, pe cari le-a făcut ministrul Andrassy, în cunoscutul său discurs.

Dupăce oratorul aminteşte de promisiunile şi concepţiunile făcute prin anii 1840 şi 1861 deputaţilor naţionalişti de pe vremuri, continuă astfel:

»Aici trebue să răspund la o declaraţiune a ministrului Andrassy. Dl ministru a spus, că deputaţii naţionalişti reprezintă numai interesele naţionalităţii lor. (Zgomot). Celelalte ce le spun aici, sunt numai frase.

»Acum întreb, onorată cameră, e o crimă, dacă representăm interesele naţionalităţii noastre? Dar d-voastră nu reprezentaţi propriile d-voastră interese? (Zgomot în stânga). Oare nu este datorinţa fiecăruia să reprezinte interesele naţionalităţii sale. (Aşa e! în mijloc). Ba eu cred, că noi suntem încă prea slabi şi nu facem totul, ce suntem datori a face în privinţa aceasta.

»D-l conte Andrassy spune, că ei sunt cosmopoliţii cei mari; că ei reprezintă întreaga naţiune, că ei îmbrăţişează pe fiecare cetăţean al statului. Lucrurile nu stau însă aşa. O parte a maghiarimei simte căldura acestei îmbrăţişări, ceilalţi simt doar numai ghiarele. Durerile noastre numai noi le cunoaştem, interesele noastre numai noi le reprezentăm. Şi noi chiar atâta drept avem ca să ne reprezentăm interesele noastre ca şi d-voastră. In privinţa aceasta trebue să fie şi în Ungaria egalitate şi chiar aceasta egalitate e aceea, care singură e în stare să creeze şi să susţină un stat.

»Sau să continui cu reamintirea istoriei parlamentului ungar? Ce-au făcut în 1867 foarte numeroşi, mai mult de 28 deputaţi? Au prezentat propunerile lor, şi-au spus pe faţă şi în mod sincer gândurile lor şi au vorbit sincer şi fără înconjur, cum trebue să vorbească un patriot cu altul. Vreau să vă citez părerile acestor maghiari. Dacă nu le-aşi citi, ci le-aşi spune cu cuvintele mele, zău n'aş putea şti, dacă nu mi s'ar întâmpla vre-un bucluc în această Cameră. (*Ilaritate. Să auzim! Să auzim!*)

»Deputaţii Somsich şi Horvat Lajos au scris atunci următoarele (ceteşte): Trebue să luăm în considerare îndeoseb şi faptul, ceeace am declarat şi la 1861 la precizarea punctului nostru de vedere, că simţămintele naţionalităţilor, ce se desvoaltă tot mai mult, recer atenţiunea noastră şi nu le putem măsura cu măsura timpurilor şi legilor din trecut«.

Dep. *Lucaciu*: Politica actuală de stat e cu totul reacţionară!

Brediceanu (ceteşte): Cetăţenii nemaghiari ai statului se bucură de drepturile politice şi sociale şi dorim ca ele să se bucure şi în viitor.

Dep. *Hodzsa:* Acuma nu mai spune nimeni aceasta!

Dep. *Polit:* O astfel de explicare a drepturilor noastre este expusă acum persecuţiunilor!

O voce (din centru): Când va fi gata votul universal, atunci putoţi vorbi!

Dep. *Brediceanu* arată în fine că patriotismul adevărat zace în eluptarea egalităţii drepturilor tuturor straturilor societăţii.

Vorbind despre *votul universal* dep. *Brediceanu*, zice între altele: »Noi, dacă vorbim de votul universal, nu ne putem imagina sub această reformă o poziţie deosebită pentru o naţionalitate sau classă oareşcare. Nu pot înţelege cum poate fi vorba la introducerea acestei reforme de preferirea unor anumite classe ale societăţii omeneşti. In casul acesta votul plănuit nu este universal.... Dacă voim să susţinem cu sinceritate direcţiunea democratică, atunci să introducem adevăratul vot universal şi să nu amestecăm întrânsul privilegii. Să simtă poporul din cele mai de jos straturi, că domneşte adevărata egalitate, legalitate şi curăţenie a legii... In casul contrar ne-am compromite în faţa lumii. (Mişcare).

Declară în fine că nu primeşte proiectul dep. Nagy Emil şi propune ca proiectul să fie luat dela ordinea zilei şi să se prezente de urgenţă proiectele privitoare la libertatea cuvântului, a pressei şi a întrunirilor.

Cronici bucureştene.

Bucureşti, 21 Feb. v. 1908.

Ca în celelalte ramuri ale activităţii sociale tot aşa şi în politică concepţia şi înălţimea morală a conducătorului nu se ridică mult mai presus de concepţia şi înălţimea morală a celor conduşi. Nu se poate ridica. Neutralitatea şi valoarea morală a masselor, cărora se adresează omul politic, îl chiamă pe pământ, pentru satisfacerea unor trebuinţe şi interese, fără legătură cu nevoile obşteşti — şi asta se întâmplă când valoarea morală a masselor e scăzută, şi mai cu seamă când »interesul obştesc« e reprezentat numai de o mică parte a obştei.

In astfel de imprejurări e foarte greu ca omul politic, cu vederi politice de o inaltă morală, umanitare, să se întovărăşească cu grosul acelor ce fac politică; dar se întovărăşeşte uşor celălalt, care din slăbiciunile şi interesele acestei mulţimi, îşi face cele mai sigure arme de biruinţă.

*

...Şi nu se ştie dacă sciziunea conservatoare sau »ruptura«, cum îi se mai zice, (dar se poate să rămâie numai o »sciziune«) nu va contribui să întărească în viitorul speranţelor constatările de mai sus — şi poate tot atât de mult ca şi în trecut.

Căci cele două fracţiuni conservatoare, învrăjbite, care îşi smulg partizanii una de alta şi cari în provincie în deosebi, sunt într'o adevărată goană după noi partizani şi mai cu seamă după cei vechi, cari sunt gata în orice clipă să le scape, aceste fracţiuni conservatoare vor trebui să ţină seamă în luptele lor politice de interesele mărunte ale partizanilor, pe viitor poate mai mult decât în trecut, căci au ajuns la preţ.

Aceasta politică de clişeu vechiu a »partidelor istorice«, politică, care se întemeiază pe o minoritate, iar nu măcar pe majoritatea cetăţenilor, nu va putea aduce nici o ideie nouă, nici o faptă nouă, — şi din această »ruptură« a conservatorilor nu s'au ivit drumuri nouă şi mai luminoase, decât în politica din trecut. Doar partidul nou conservator-democrat, în entuziasmul înfiripării sale a amintit, între alte puncte fără mare însemnătate, şi de colegiul unic. De acest din urmă punct însă s'a vorbit fără hotărâre, ba a fost pe urmă chiar desminţit.

*

O deosebită solicitudine poartă armatei Prinţul *Ferdinand, moştenitorul tronului.* In fiecare an, dar mai cu seamă în această primăvară s'a îngrijit de aproape de fiecare corp de trupă. A cercetat în fiecare garnisoană trupele de orice armă, câmpuri de tragere etc. Se înţelege, pentru progresul armatei e de mare însemnătate această deosebită preocupare a unui comandant cu atâta autoritate şi cu atâta desinteresare, ce i-o dă însăşi situaţia sa.

*

Te bucuri când vezi manifestându-se iubire faţă de cei aleşi — şi ne-am bucurat auzind de primirea caldă ce a avut'o cel mai ales şi totodată cel mai retras scriitor al nostru, *Coşbuc*, după douăzeci de ani de lipsă, în mijlocul concetăţenilor săi de odinioară, la Sibiiu. De altfel pe poetul ţărănimei îl iubesc şi acei cari nu-l cunosc — dar cine nu-l cunoaşte. Cu aceaşi căldură a fost primit poetul nostru la Iaşi, unde a făcut o inspecţie la *Şcoala de arte frumoase*. A ţinut apoi o conferenţă în beneficiul unei societăţi, care are de scop de a înlesni pentru elevii din anul ultim o escursiune în Italia, ţara artelor.

*

Cum merg, încet şi alături, toate manifestările sufleteşti ale unui popor!

După activitatea literară a generaţiei lui Eminescu a urmat o pauză de reculegere în viaţa noastră literara, pentruca apoi să se ridice o nouă pleiadă de scriitori, un alt şir de talente, cari în operele lor făcând tot mai strânsă legătură cu sufletul poporului, să dea o literatură care se poate numi românească, o literatură isvorâtă şi încălzită din viaţa neamului nostru.

Şi odată cu acest început fericit de muncă hotărâtă pe câmpul literelor, pe la începutul acestui veac, în 1901, mai mulţi tineri puneau la Paris bazele societăţii »Tinerimea Artistică«, care avea să continuie opera măreaţă a nemuritorului Grigorescu, el, cel dintâi şi cel mai fericit interpret al vieţii poporului în pictură

Prin modificările făcută de curând în statutele »*Tinerimei Artistice*« s'a lărgit cercul de activitate al societăţii, care a fost recunoscută şi de persoană morală. Se urmăreşte ridicarea unui local propriu pentru expoziţii permanente în Capitală. Sunt până acum 10,000 de lei strânşi în acest scop; se vor mai aduna prin serbări şi pe altă parte prin lărgirea dreptului de intrare în societate, va fi cu putinţă sprijinul material al acelor, cari nu pot face artă, dar o iubesc.

La 9 Martie ni se va deschide la Ateneu o expoziţie a societăţii, unde vor expune toţi membrii societăţii şi chiar nemembrii.

1901 (anul înfiinţării) societatea a avut, la prima expoziţie a sa 12 expozanţi, iar în 1907—37.

M.

Invăţământul poporal şi noua lege şcolară.

Tot de la un fruntaş din Sătmar primim următorul articol de actualitate:

Prin legea şcolară din anul trecut şcoalele noastre poporale vrând-nevrând vor trece prin mari schimbări.

Noi Românii, cari am putut dispune de şcoalele poporale de o jumătate de veac, cari am avut aproape în toate satele învăţător şi şcoală, cari am jertfit din câştigul poporului atâta cât am vrut şi putut; cu escepţiunea părţilor grăniţăreşti, foarte cu puţin spor ne putem lăuda.

Neajunsurile cari ne-au împiedecat dela carte se pot reduce la următoarele:

1. Lefurile învăţătorilor plătindu-se cât se poate de rău, unde acele s'au compus din repartiţia pe popor, să fi fost învăţătorul cât de bun s'a disgustat de meşteşugul său.

2. Invăţătorii, mare parte s'au recrutat din elevii, cari în clasele gimnaziale n'au putut face spor, ori din lipsă de minte ori că erau săraci, ori în urmă pentru purtare slabă. Astfel tinerii cu adevărată vocaţiune puţini s'au dus la pedagogie, din motiv ca să nu flămânzească.

3. Afară de aceste două mizerii mai mult ne-a stricat a treia. N'am avut dragostea şcoalei şi a învăţământului, aceia cari de drept aveam chemare a controla, îndrepta şi regula mersul învăţământului popular.

Inspectoratele noastre confesionale, din fruntea diecezelor n'au ştiut da suflet de viaţă învăţământului, n'au ştiut ori n'au voit să-şi facă de lucru cu controlarea şi îndreptarea scăderiler dela şcoalele poporale.

Unde protopopii şi preoţii mai zeloşi s'au însufleţit pentru deşteptarea poporului, cu puţină bunăvoinţă s'a făcut mult. Dar nu este dieceză, unde s'ar putea lăuda cei în drept, că şi-au făcut datorinţa deplin faţă de şcoalele şi învăţământul şcolar.

Legea Apponyiană nu va fi în stare să ne facă atâta rău, cât ne-a copleşit în trecut din lipsă de energie şi nepăsare.

Din contră eu cred firm, că chiar acea lege ne va trezi din amorţeală şi ne va stimula la muncă, ca să putem conserva limba străbună.

Imbunătăţirea plăţilor învăţătoreşti, controlul sever al străinilor, prin inspectorii de stat, peste câţi-va ani ne vor pune şcoalele în rând. (Dar cum? Hic Rhodus. — Red.)

Noi nu odată eram prea indulgenţi: faţă de popor: *l'am cruţat să nu-şi trimită copiii la şcoală*, sub vorbă că este sărac, (Mărturisire importantă. — Red.) l'am scutit de pedepse pentru negligenţă. Am fost prietini cu învăţătorul, n'am văzut scăderile lor; i-am fost vrăjmas, i-am făcut totul să scăpăm de dânsul.

Astfel între pretinie, dragoste ori ceartă, tot biata şcoală şi învăţământul a suferit; pe viitor este de prevăzut că aceste neajunsuri se vor împuţina.

Bisericile în frunte cu arhiereii văzându-se ameninţaţi se vor vedea constrânşi şi siliţi a căuta mijloace, prin cari să-şi poata salva, religia, credinţa şi limba poporului, fără cari biserica n'are temelia despre care Christos a zis: »nici porţile iadului nu vor birui-o!«

In scurtă vreme şi învăţătorii încă se vor învrâsta cu puteri bune. cu băieţi talentaţi şi cu educaţie bună familiară, căci îşi văd asigurată în mod cinstit subzistenţa.

Pe toţi ne frământă o împrejurare: Ce să facem cu plăţile, să le ridicăm noi din puterile noastre ori să cerem completarea dela stat?

Fie că le vom completa noi şi atunci am împlinit o datorinţă care ne serveşte spre mândrie şi scut puternic, fie că vom cere completarea de la stat şi atunci dăm atestat de sărăcie: în ambele cazuri suntem datori a lupta pentru egala îndreptăţire.

Aceasta pe cuvânt, că nu voim a fi sclavi în vechiul nost' pământ, nu voim să ni se chinuiască mii de copii cu două limbi, nu voim să fim în patria noastră iubită materie de experimentaţiune, nu voim ca pentru jertfele materiale şi de sânge să fim desbrăcaţi de dreptul nostru natural de-a ne cultiva în limba noastră.

Timpul isbândei nu e departe, dar până atunci să ne grupăm cu toţii la munca sfântă.

Sătmăreanul.

Procesul Slovacilor din Cernova.

Mercuri (20 Februarie v.) s'a început ascultarea martorilor, cari juraţi aveau să adeverească cele întâmplate în Cernova. Martorul, solgăbirăul Zoltan *Pereszlenyi*, care se delegase anume în ziua de 27 Octomvrie la Cernova spre a susţinea ordinea spune: La capătul satului se aşezaseră 50—60 de oameni, cari voiau să oprească trăsura de a întra în sat; dar apoi se mai văzură şi la alţi vr'o 200 de oameni înarmaţi cu bâte ameninţând pe martorul. Gendarmii ar fi provocat mulţimea să dea drum liber trăsurei.

El (martorul) s'a ridicat în sus în trăsură şi a provocat mulţimea să se liniştească, dar în zadar, mulţimea nu numai n'a ascultat de dojana lui, ci i-a aruncat asupra capului o ploaie de petrii. Vizitiul a dat biciuri cailor fără să-i poată urni din loc. Mai spune martorul, că un om a voit a răni pe un cal cu cuţitul, dar l'a oprit vizitiul. Mai târziu martorul a fost prins de mână de către un om, şi că s'au încercat mai mulţi a'l trânti jos din car. Gendarmii câtva timp s'au ţinut în linişte; dar când încercară răsculaţii a-i smulge unui gendarm baioneta din mână — era firesc ca gendarmii să se apere şi au şi dat o salvă de puşti.

Din cauza aceasta mulţimea s'a împrăştiat, dar crezând c'a dat salva numai în aer, s'a adunat iarăşi. Văzând însă câţiva oameni culcaţi la pământ morţi sau răniţi, mulţimea s'a împrăştiat din nou. Acest martor este de părere, că răscoala s'a plănuit de mai înainte.

Martorul următor, parochul Martin *Pozarik* spune că el cu cooperatorul Fischer s'au înţeles a merge la Cernova fără să aibă intenţiunea a sfinţi biserica, de cumva poporul n'ar îngădui aceasta. Alte

---

— Atunci poftim dincoace!

Şi omul iar îl ia de spate, îl duce binişor, pe covorul moale, pe care Paşalău, din prdevere, se fereşte să nu mai lunece ca în sală; şi pe o altă uşă, întră într'o altă odaie.

— Aşteptaţi!

Paşalău rămâne iarăşi buimac, în mijlocul salonului mare îmbrăcat în mobilă roşie, cu ticheluri în păreţi şi cu oglinzi rotunde, atârnate plecat, sus încât odaia se arată în ele prăvălită, gata-gata să se răstoarne. Şi lui Paşalău din nou îi vine să creadă că visează. Iar se aşează pe marginea unui jilţ. După câteva clipe se mai linişteşte şi răsuflă mai uşurat. Gândurile i-se mai limpezesc, şi atunci îi trec prin minte vorbele lui naşu-său: »Ţi-o face el ce ţi-o face şi te-o scoate din încurcătură... că-i şi el... de-ai noştri.. din popor!« Aşa e, i-o face conul Mitică Limbă-dulce ceva... L'a votat doar de trei ori, el Ghiţă Paşalău, crâşm...

...Un scârţăit, şi de unde nici visa, se deschide o altă uşă ca ruptă din părete, şi feciorul îl întrebă, de două ori, până să primească răspunsul:

— Numele dumneavoastră?... Numele dumneavoastră?...

Ghi... Ghiţă, Pa... Paşalău!

Feciorul întoarce capul, şi aruncă vorbele ca dintr'o goarnă, dincolo în odaie!

— Domnul Ghiţă Paşalău!...

Pe urmă se întoarce de-l cheamă:

— Poftiţi mă rog...

Paşalău merge ca tras de-o sfoară, întră în a treia odaie: numai scaune, canapeluţe: roşii, galbene; şi oglinzi, şi...

— Aşteptaţi puţin...

Omul rămâne o clipă locului, şi cum îşi trecea mâna peste ochi, să iee de pe dânşii ca o perdea ce-l împedeca să vadă, un braţ îl împinge din nou. Iar feciorul. Trecu deodată în întunerec. O clipă de aşteptare, — pe semne aici uitase să aprindă lămpile, gândi Paşalău... Cineva foşneşte, apoi, repede, trei sgomote ca trei sughiţuri, unul după altul, şi cele trei ţilindruri ale lămpii atârnate de tavan se luminează; statura feciorului se şterge, şi 'n faţa lui Paşalău răsare, ca din pământ, un om scurt, burtos, chel ca'n palmă, încât capul lui se părea că-i un alt glob de lampă sub care ardea o lumină mai vie decât aceea care din mijlocul odăii, de sus, arunca rotogoale, clătinându-se; şi sub globul acesta două scântei ascuţite: ochii conului Mitică Limbă-dulce, chiar domnul deputat şi avocat.

(Va urma).

amănunte le repetează martorul după fasiunile solgăbirăului. Martorul Fischer spune: că Cernovenii la început aşteptau cu bucurie sfinţirea bisericei învoindu-se la aceasta, dar în urma agitaţiunei lui Hlinka şi a rudeniilor sale poporul şi-a schimbat părerea. Martorul mai spune, că oarecari persoane din Cernova ar fi ameninţat, că la sfinţire va curge sânge în biserică. Ameninţarea nu i-sa părut lui la început serioasă, cu toate aceste el a dat sfatul episcopului să nu sfinţească biserica până ce Hlinca îşi va fi făcut pedeapsa în închisoarea statului. El se dusese la Cernova spre a comunica scrisoarea lui Hlinca, în care acesta zicea, ca să se facă sfinţirea bisericei şi fără de el. In caz când scrisoarea ar fi calmat spiritele agitate ale poporaţiunei martorul ar fi cerut telegrafic învoirea dela superiori — a se sfinţi biserica. Solgăbirăul i-a spus că ar fi ridicol — a mijloci sfinţirea bisericei cu forţa brachială. Acest martor în esenţă a fasionat în sensul celorlalţi doi martori de mai 'nainte. Observă însă că poporul înfuriat ar fi masacrat pe preoti şi pe solgăbirărul de sigur, de nu i-ar fi apărat gendarmii.

Trei martori următori fasionează detalii neesenţiale — dar în defavorul acusaţilor.

ŞTIRILE ZILEI.

— 23 Februarie v.

»Academia Română« îşi va începe sesiunea ei ordinară din anul acesta la 11 Martie st. v.

Proces pentru cămătărie. Eri s'a început înaintea tribunalului din loc procesul pentru usură contra lui Iakob *Rosner* şi văduva Sara Fun, cari au fost puşi sub acusă din partea procuraturei în urma casului căpitanului din reg. 2 de infanterie Simonis, care s'a sinucis în primăvara anului trecut, lăsând după sine mari datorii. Eri şi astăzi au fost ascultaţi numeroşi martori dintre ofiţerii garnisoanei din loc, cari în fasiunile lor dovedesc cazuri proprii de usură săvârşită din partea celor doi acuzaţi. Rosner şi Fun sunt apăraţi de advocatul Dr. Gustav Weiss. La pertractare asistă un public numeros, jurişti şi laici, cari urmăresc cu mare interes decurgerea procesului Se crede, că astăzi-seară se va aduce sentinţa.

Intâlnirea regelui Italiei cu suveranii Germaniei şi Angliei. Ziarul italian »Tribuna« spune că Impăratul Wilhelm se va întâlni cu Regele Victor Emanuel la Veneţia în ultimele zile ale lunei Martie. Amănuntele întrevederei ar fi fost fixate de pe acum. Ziarul »Tribuna zice că nu s'a hotărât încă nimic în privinţa unei întâlniri a Regelui Eduard cu Regele Victor Emanuel, dar adaugă că suveranul Angliei nu are obiceiul de a preveni cu mult înainte, când doreşte să facă o vizită unui suveran. Astfel ziarul reaminteşte că acum un an Regele Eduard se afla la Atena, când subit a comunicat d-lui Tittoni dorinţa, pe care o avea de a saluta pe Regele Italiei, şi întâlnirea a şi avut loc la Gaeta

Concertul I. Brennerberg. Atragem din nou atentiunea publicului din Braşov asupra concertului de Luni seara a d-şoarei Irene de Brennerberg. D-şoara Brennerberg este una din cele mai mari artiste pe vioară şi se bucură de un renume european, pe care şi l'a câştigat în turneurile întreprinse prin Germania, Austria, Svedia etc.

In revista »Convorbiri Literare«, numărul din Martie, va apărea un foarte important studiu de direcţie culturală, scris de cunoscutul nostru publicist *Aurel C. Popovici.* (priveşte în deosebi pe Transilvăneni)

Papa Leo al X-lea. — scrie o foaie franceză — a prezidat înainte cu câteva zile, în marea galerie a Sântului Petru, o ceremonie religioasă de rit melchit, în limba greacă. Faptul e privit de foarte important pentru apropierea de biserica ortodoxă. Melchiţii sunt grecii uniţi cu Roma. Ei păstrează ritul grecesc şi au un patriarch şi un cler număros. Trăiesc în Asia-mică 120 de mii de Melchiţi. Sectele catolice sunt număroase în Orient, însă fiecare din ele posede un grup de convertiţi, cari unindu-se toti cu Roma, au obţinut de aşi păstra ritul lor particular cu un cler, care atârnă de patriarchul lor supus Papei.

Maroniţii sunt cei mai număroşi, cam la vr'o 300 de mii, ei sunt guvernaţi de un valiu creştin. Armenii uniţi sunt la vr'o 150 de mii ei se disting de armenii şismatici, cari se numesc gregoriani şi sunt cu mult mai număroşi. Mai este încă ritul chaldeic sau syriac, ritul jacobit şi ritul copţilor, al căror episcop numit de Leo XIII rezidă în Cairo. Aproape toate aceste rituri sunt reprezentate în Roma.

Noui academiciani francezi. Poetul Richepin, matematicianul Henri Poincaré şi publicistul Francis Charmes au fost aleşi membri ai Academiei franceze în locurile vacante.

Concertul societăţii filarmonice. Societatea filarmonică va aranja în 12 Martie n. un concert în sala redutei, cu următorul program, alcătuit din composiţii de ale lui Wagner: 1) Overtura operei »Der fligende Holländer«; 2) Charfreitagszauber din »Parsifal«; 3) Waldweben din »Siegfried« şi 4) Intrarea oaspeţilor în Wartburg din Tannhäuser«.

O nouă modă, ne va sosi în curând din America, trecând prin Anglia — ca toate modele nouă. Această modă, care priveşte regimul alimentar al oamenilor, constă în a nu mânca nimic de copt, nici chiar pâine sau prăjituri şi de a se nutri exclusiv numai cu carne, legume şi ouă crude. Noii adepţi ai crudităţii au constituit o societate care câştigă din zi în zi mai mulţi aderenţi. Ei pretind că coacerea (pânei etc.) distruge principiul nutritiv al alimentului, suprimându-i viaţa celulară. A coace substan ele alimentare spre a le mânca, înseamnă a lucra contra naturei, zic ei. Trebue ca omul să aibă un stomac a parte, spre a urma regimul părtinit de ei!

O conferinţă internaţională. *O conferinţă internaţională pentru serviciul de căi ferate* cu vagoane directe, s'a început eri în Roma. S'a discutat cu privire la îmbunătăţirea materialului pentru trenurile internaţionale şi de lux.

Amănunte asupra catastrofei din Cleveland. Din New-York se anunţă: Focul a luat naştere dela o sobă, care fusese prea mult încălzită. Copiii se aflau toţi în sălile de cursuri împreună cu profesorii şi profesoarele lor. La început incendiul nu a fost observat de cât de un servitor, care a dat imediat semnalul de alarmă. Profesorii au scos copii în coridor, urmând să-i aranjeze pe două rânduri, pentru a putea scoborî cu toţii scările în ordine. S'a crezut de către profesori, că nu e ceva grav, ci că ar fi să se facă un simplu exerciţiu pentru a deprinde pe copii, cum să plece în grabă dela şcoală, în caz de pericol. De aceea la semnalul de alarmă nu s'a produs nici decum vre-o panică. Copiii scoborând scările şi ajungând în parter, au zărit deodată o flacără enormă care cuprinsese sala. O panică de nedescris cuprinse pe numeroşii copii, cari începură să alerge care încotro, căutând o ieşire. In timpul acesta un fum gros umplu sălile, în cât învălmăşeala deveni şi mai îngrozitoare Sutele de copii, precum şi cei câtiva profesori, îşi pierduseră cu totul mintea şi nu mai ştiau ce să facă. S'a încins o goană nebună, în care unul sfâşia pe celalalt. Un număr de copii ajunseră totuşi la uşă — aci ei găsiră însă obloanele trase şi erau prea slabi ca să le poată deschide. Unii izbeau cu pumnii şi cu picioarele în obloane, dar acestea rezistau.

Catastrofa s'a petrecut în mai puţin de două ore. Toată şcoala a fost distrusă şi 200 copii, 9 profesori şi profesoare au căzut victima flăcărilor Mulţi copii au fost striviţi în învălmăşeala, care s'a produs. La deschiderea uşii s'au găsit numeroase cadavre de copii zăcând peste cadavrele profesorilor şi a profesoarelor, de unde se deduce că micii elevi, în lupta lor de a se salva, au doborât pe profesori trecând peste corpurile lor.

Centenarul plicului. Nu peste mult se vor împlini 100 de ani, de când un fabricant de hârtie din Brighton cu numele Brewes, a inventat plicurile de scrisori sub forma lor actuală. A trebuit mult timp pentru generalizarea lor. In Franţa au început a se întrebuinţa aceste plicuri numai pe la 1850. Inainte de aceasta epocă, scrisorile se împăturau în două şi în trei fiind scrise numai pe o parte a hârtiei, se pecetluiau apoi, iar pe partea rămasă albă se scria adresa. Acesta era p'atunci »plicul«.

Un culegător-tipograf roman, harnic, poate afla imediat condiţiune în tipografia noastră. Salar după tarif.

Intrebuinţare multilaterală Nici o doftorie de casă nu este aşa de multe-ori întrebuinţată ca spirtul şi sarea lui Moll Franzbrantvein). Prin fricţiuni ali à durerile la reumatism de membre întăreşte nervii şi ca adaos la băi re bun efect. Sticla 1 cor. 90. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll c. şi r. liferant de curte. Viena, Tuchlauben 9. In depositele din provincie să se ceară espres preparatul lui Moll cu marca de scut şi subscriere. — (6)

Un alt caz de telepatie.

La 1861 îmi făceam un semestru de drept la universitatea din Heidelberg, urmând cursul de *institute* al vestitului profesor Vangerov. Cu mine împreună era şi tînărul conte de Reventlov, singurul fiu dintr'o familie mare din Schleswig-Holstein.

Luasem un apartament împreună pe Ludwigsplatz. Intr'o bună zi merserăm să azistăm la mensura (aşa numeau studenţii duelurile ce le aveau între dânşii) şi ne întorceam acasă prin pădurile, cari încunjurau Engehwiese (un loc foarte pitoresc dincolo de râul Neckar, unde aveau loc duelurile). In ziua aceea corpul nostru, Westfalii, se bătuse cu corpul Schwabilor. Intre alţii se bătuse şi Reventlov, care fusese uşor rănit.

Tot umblând aşa pe poteca, care cobora spre râu şi devenia prăpăstioasă, Reventlov, care se cam chefuise, începu să alerge cântând şi strigând: deodată aud un ţipet teribil; Reventlov căzuse şi se lovise atât de rău încât îşi rupsese piciorul drept. Cu mare greutate, cu ajutorul unor ţărani, cari se coborau şi ei spre oraş, am înjghebat un fel de targă pe care am pus pe bietul Reventlov şi l'am adus la Heidelberg.

Celebrul chirurg şi profesor Chebus, pe care îl chemaserăm, declară că până a doua zi nu poate să se pronunţe dacă amputarea piciorului va fi necesară sau nu.

Din fericire după un conzult ce-l avu a doua zi cu un coleg al său s'a renunţat la amputare şi, după vr'o două luni, amicul nostru era aproape vindecat

Dar ce se întâmplase?

Eu nu telegrafiasem mamei lui Reventlov decât a doua zi, după ce medicii renunţaseră la amputare Care ne fu însă mirarea, când Luni dimineaţa (accidentul se ivise Sâmbătă) ne pomenirăm cu d-na de Reventlov la Heidelberg; nu avuse vreme să primească depeşa mea.

O întrebarăm fireşte ce a îndemnat'o să plece dela moşie şi să facă 14 ceasuri de cale ferată pentru a alerga la Heidelberg lângă fiul ei.

Ne răspunse următoarele:

»Sâmbătă pe la 4 oare după amiazi şedeam la cafea în grădină. De-odată simţi o durere vie în partea inimei şi mi se păru că văd pe Alfred al meu întins pe iarbă într'un lac de sânge. Fără a mă mai gândi, chemai sluga şi-i poruncii să mi se pună caii la trăsură. După o jumătate de ceas eram la gară, mă sui-i în tren si iată-mă aci; vedeţi că am avut dreptate să viu«.

Intr'adevăr, tocmai Sâmbătă la oarele 4 după amiazi, Reventlov căzuse după potecă şi-şi rupsese piciorul.

Cum a putut mama lui să simtă tocmai la aceeaşi oră durerea la inimă şi să-şi închipuiască pe fiul ei zăcând într'un lac de sânge?

Fenomenul nu avea nici o altă explicaţie decât *telepatia.* Dar pe atunci se râdea de asemenea manifestări psihice; ele se aruncau în domeniul fantaziei bolnăvicioase.

Astăzi şi ştiinţa a început să se ocupe de dânsele cu tot dinadinsul.

(„Conserv.") Gr. Ventura.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a »Asociaţiunei pentru sprijinirea învăţăceilor şi sodalilor meseriaşi români din Braşov« se va ţinea *Dumineca, în 9 (22) Martie a. c. la oarele 2 p. m. în localul Asociaţiunei* — Strada Castelului Nr. 66, — după următorul program:

1. Deschiderea adunării prin preşedinte. 2. Alegerea unei comisiuni de 3 membrii pentru verificarea protocolului adunării. 3. Raportul comitetului pe anul de gestiune 1907. 4. Raportul cassei pe anul 1907. 5. Raportul comisiei externe despre cenzurarea socoţelilor pe anul 1907. 6. Alegerea a doi membrii suplenţi în comitet. 7. Votarea budgetului pe anul 1908. 8. Eventuale propuneri, cari au să se facă după cum prescrie art. XIX din statute. — Inchiderea adunării.

La această adunare sunt invitaţi a lua parte toţi membrii, binevoitorii şi sprijinitorii Asociaţiunei.

Notă. Conform art. XVIII din statutele Asociaţiunei, »vot şi drept de alegere activ şi pasiv au numai membrii ordinari, fundatori şi protegători (Art. VI. lit. *a, b, c,*), dacă vor fi plătit taxa, ceilalţi membrii au numai vot conzultativ«.

Braşov, 7 Martie st. n. 1908.

Petru Pop,
preşedinte.

Spicuiri.

Increţiturile frunţii lui Spencer.

Scriitoarea George Eliot, o prietenă a filozofului, i-a spus odată, după-ce a cetit *Statistica socială* că se miră mult, că nu vede pe fruntea lui nici cea mai mică increţitură. »Eu cred, zise Spencer, că asta e pentru-că eu nici-odată nu mă irit. Nu fac nici-odată aceasta opintire de concentrare, care de obiceiu e însoţită de încruntarea sprâncenelor. Deducţiunile mele sunt urmarea unui şir de cugetări, cari se închiagă încet, fără mari sforţări«.

Şi în adevăr, după o activitate de cugetare de 30 de ani, pe fruntea lui Spencer nu se vedea nici o cută. In adevăr »geniul este o răbdare lungă«, cum a zis Buffon.

Cheltuelile parlamentului francez.

In primul rând aceea ce a nemulţumit pe mulţi alegători, e indemnizaţia anuală de 15,000 franci, ce şi-au votat'o deputaţii. Dar mai sunt alte curiosităţi: aşa la articolul *hârtie de scrisori* e înscrisă suma de 74,680 lei pe an. Apoi săbiile şi uniformele oamenilor de serviciu costă 38.000; prosoape şi oglinzi: 10,000, sfoară (sfoară subţire): 1000 şi în sfârşit 200 lei pentru... stârpirea şoarecilor.

Ce-or fi având şi cu şoarecii!... Asta nu e democraţie, fără să mai vorbim de aceste sume exagerate... *M.*

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 7 Martie. In şedinţa de eri dep. *Polonyi* a adus în discuţie chestia croată, cerând că dacă dieta hotăreşte aplicarea unui interpret pentru limba croată, acesta să tălmăcească discursurile şi camerei. *Justh* declară, că Croaţii au drept să vorbească în limba lor şi că dieta a aprobat să fie chemaţi la şedinţe interpreţi. *Banffy* a vorbit contra proiectului revizuirei şi a prezentat un alt proiect. A urmat apoi *o şedinţă secretă* în chestia libertăţii cuvântului.

Frankfurt, 7 Martie. Se telegrafiază din Madrid, că eri s'au comis noui atentate. Au fost aruncate patru bombe. Cinci persoane au fost omorâte. Numărul răniţilor este foarte mare. — Tot eri a fost împuşcat de către anarchişti, locotenentul Maures. Regele, care urmează a pleca în curând la Barcelona, a fost sfătuit să renunţe la acest voiaj, de oare ce, cu toate măsurile poliţiei, nu se va putea evita un eventual atentat în contra lui.

Londra, 7 Martie. Ziarul „Times" publică o scrisoare senzaţională a corespondentului său militar, în care se spune că împăratul Wihelm al Germaniei, a adresat şefului admiralităţi engleze, o scrisoare, prin care s'ar încerca a influinţa în interesul Germaniei pe ministrul englez al marinei. „Times" atacă in mod vehement pe împărat. Şeful marinei engleze declară, că scrisoarea împăratului e pur personală. Unele ziare engleze cer publicarea scrisoarei. Se zice, că această scrisoare va face obiectul unei interpelări în camera engleză.

Bibliografie.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop* editura Minerva. Preţul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Aviz!

Din partea Direcţiunei a loteriei de Clase din Budapesta ni s'a predat nouă vânzarea lozurilor a loteriei reg. ung. în colectă principală.

Am deschis Biroul nostru în Braşov, Strada Vămii Nr. 36,

şi rugăm On. puplic să se adreseze nouă pentru cumpărare de losuri.

Praxa îndelungată în branşa aceasta ne pune în plăcută posiţie de a servi On. clientelă prompt şi cu conscienţiositate.

In zilele tragerei loteriei se pot vedea la noi ştirile telegrafice, precum şi listele oficioase de câştiguri.

Rugându-ne de o cercetare binevoitoare ne recomandăm

Cu toată st ma

Julius Friede & Comp.,

(78,2—3.) Braşov, Strada Vămei 36

Cărţi de rugăciuni.

Cărţi de rugăciuni întocmite de protopresviterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuţi cuprinḑênd diferite rugăciuni: rugăciunea de séră, cătră d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în ḑilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Dumineca. Acatistul bunei vestiri. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din ḑi a Nascerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărţi sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse şi elegante. Preţul lor e felurit.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2 60, 7 —, 8·40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —·90. —·60, 1·80, 2·10, 2 65, 2·80, 3 10, 3 50

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1 40 2·—, 3·50.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, ... —.12.

Visul Născĕtórei de D-ḑeu —.12.

Sonorul séu frumos rĕsunătórele plânso-cânturi la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Uenescu . . . . 24.—.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumneḑeu din ceriu, ... —.24

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fil. se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii**.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei" se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.